

VERSCHUIVING Eerder wilde de regering niets weten van repatriëring

Nederland haalt vijf IS-vrouwen uit Syrië

Nederland heeft vijf vrouwelijke Syriëgangers met elf kinderen opgehaald uit het Koerdische vluchtelingenkamp al-Roj in Syrië. Ze komen vermoedelijk vandaag aan in Nederland.

Annet van Aarsen

Amsterdam ■ Zodra de vrouwen in Nederland landen, worden ze aangehouden op verdenking van terroristische misdrijven, melden de ministers Dilan Yesilgöz (Justitie en Veiligheid) en Wopke Hoekstra (Buitenlandse Zaken) donderdag. De elf kinderen - van vier moeders - worden overgedragen aan de Raad voor de Kinderbescherming.

In de loop van de jaren hebben de vrouwen die nu terug komen, allemaal een gezicht gekregen. Officieel wordt niet gezegd om welke Syriëgangers het gaat maar bij organisaties zoals het Platform Kinderen Terug uit het Kalifaat van Uitgeester Ad Corten en lotgenotengroepen van familieleden van Syriëgangers zingen de namen rond. Van de dochter van Bart Klijn bijvoorbeeld, die in Syrië twee kinderen kreeg die hij nooit heeft gezien.

Hij was de afgelopen jaren regelmatig te gast in televisie-uitzendingen om te praten over de situatie. En hij demonstreerde mee met het Platform. „Haal onze geliefden terug, zet ze vast, onderzoek of ze straffbare zaken hebben gedaan en straf volgens de letter van de wet. Laat de onschuldige kinderen naar familieleden gaan en gun ze de levenskansen in deze wereld die ze verdienen”, zei hij vorige zomer in een toespraak.

Gevaarlijk

Het terughalen van de vrouwen was lange tijd iets waar het kabinet niet aan wilde. Een argument dat werd gebruikt, was dat de situatie in Syrië te gevaarlijk is om een repatriëringsoperatie in gang te zetten. Bovendien zag een meerderheid in de Tweede Kamer meer in het berechten van de vrouwen in Syrië of Irak of voor een internationaal tribunaal. Terugkeer zou óók een gevaar zijn voor de nationale veilig-

Het Koerdische vluchtelingenkamp al-Roj is één van de kampen waar Nederlandse IS-vrouwen met hun kinderen verblijven.

FOTO ANP / AFP

heid binnen Nederland.

De situatie begon te schuiven na een uitspraak van de rechtbank in Rotterdam over vijf vrouwen: Als Nederland niet meewerkt aan terugkeer, dan zouden de rechtszaken die hier lopen worden gesloten. De dames moeten immers hun eigen strafzaak kunnen bijwonen.

Een grote verrassing is de repatriëring dus niet. Demissionair minister Grapperhaus schreef vorig jaar november aan de Tweede Kamer dat Nederland de vijf uitreizigers inderdaad zou gaan terughalen. Over acht vrouwen loopt nog een procedure. Eén vrouw werd al eerder opgehaald uit een kamp omdat haar strafzaak in Nederland dreigde te worden gestopt: vorig jaar juni kwam Ilham B. uit Gouda aan in Nederland. Over de vijf vrouwen die nu naar Nederland worden gebracht, schrijven de ministers: „Met de overbrenging naar Nederland be-

„
Het werk is nog niet gedaan, er zitten daar meer vrouwen met hun kinderen

oogt het kabinet te voorkomen dat deze vijf verdachten straffeloos blijven.”

Verloren kinderen

Behalve om de dochter van Bert Klijn zou het gaan om Meryem en Naima, de dochter en ex-vrouw van Houssein uit Assendelft. Hij was jarenlang woordvoerder van de achterblijvers in Nederland en ging met Sinan Can voor de indrukwekkende documentaire 'De verloren kinderen van het Kalifaat' naar Syrië. Houssein verloor zijn minderjarige zoon Ilyas in Syrië, de jongen was illegaal meegenomen door zijn ex-vrouw. De Assendelfter is in de loop der jaren anders gaan denken over de noodzaak om volwassen Syriëgangers terug te halen, hij vindt dat het vooral om de minderjarige kinderen moet gaan. Daarover kreeg hij woorden met andere achterblijvers. Twee kleinkinderen heeft hij

en het verhaal is dat ook zij in het vliegtuig zitten.

De laatste twee vrouwen zouden Hafida H.. uit Delft (drie kinderen) en Nawal H. uit Utrecht (vier kinderen) zijn. Deze twee dames doken vorig jaar op in de documentaire 'The return - life after Isis' van de Spaanse filmmaker Alba Sotorra. Ze fantaseren erover dat ze ooit samen in Rotterdam zullen wonen. Nawal, voormalig lid van de Hofstadgroep: „Wat ik dan wil eten? Poffertjes.”

Erbarmelijk

Ad Corten meldt dat het nieuws over de repatriëring donderdag tot veel vreugde bij een paar families heeft geleid. „Maar in het kamp, waar deze vrouwen zijn opgehaald, zitten nog een stuk of tien vrouwen met nog eens vijftien kinderen, die daar onder erbarmelijke omstandigheden verblijven. Het werk is nog niet gedaan”, zegt hij.

Dertig vrouwen en zeventig kinderen in detentiekampen

Van onze verslaggever

Den Haag ■ Zo'n dertig Nederlandse vrouwen en hun 70 kinderen zitten al twee jaar in detentiekampen in het Koerdisch deel van Syrië. De vrouwen sloten zich jaren geleden aan bij IS.

Nadat het Kalifaat van de terreurgroep viel, belandden ze in Koerdisch gevangenschap. Een vijftiental is in de afgelopen jaren uitgebroken en ontsnapt naar de regio Idlib in Noord-West Syrië.

Het kabinet is al langer bezig om uitreizigers naar Nederland te halen om ze te berechten, terwijl het standpunt eerder nog was dat niet te doen. In navolging van IS-vrouw Ilham B. werkte het demissionaire kabinet al aan het terughalen van vijf IS-vrouwen.

Rechtszaak

Betrokken bewindslieden hebben de Koerdische autoriteiten in het noorden van Syrië in het najaar al gevraagd of zij bereid zijn om de repatriëring van vijf IS-vrouwen mo-

gelijk te maken. De rechtbank in Rotterdam besliste dat het kabinet zich daarvoor moest inspannen, zodat de vrouwen bij hun rechtszaak aanwezig kunnen zijn.

Pijnlijk

Het ophalen van IS-vrouwen is extra pijnlijk voor de VVD. Die partij levert sinds kort de Justitieminister – Dilan Yesilgöz – die verantwoordelijk is voor de repatriëring. VVD-Kamerlid Ingrid Michon zei recent nog ferm dat IS-vrouwen 'in de zandbak' moeten blijven om daar te wor-

den berecht. Michon baalt van de actie. „Wéér moeten we, na een uitspraak van de rechter, IS-terroristen terughalen naar Nederland omdat ze zich beroepen op het recht om aanwezig te zijn bij de strafzaak.”

Het ophalen van IS-vrouwen is extra pijnlijk voor de VVD

Ook in de Tweede Kamer is het sentiment veranderd. Inmiddels staat een meerderheid met enige tegenzin open voor repatriëring, ondanks dat partijen van links tot rechts beseffen dat die oplossing niet zonder risico's is. Berechting in de regio blijkt tot op heden niet haalbaar, waardoor terughalen om te berechten door veel partijen als minst slechte oplossing wordt gezien. Betrokkenen waarschuwen dat dit echt niet de laatste IS-vrouwen zullen zijn die op deze manier naar Nederland worden gehaald.